

# CNC-operatör

## Arbete

**Som CNC-operatör ansvarar du för en datorstyrd maskin för mekanisk bearbetning av arbetsstycken. Med hjälp av maskinen tillverkar du detaljer av främst metall som ingår i kvalificerad verkstadsproduktion. Maskinen programmeras utifrån ritningar och CAD/CAM-underlag. Programmering kan skötas av särskilt anställda tekniker eller, vilket blivit det vanligaste, av operatören själv.**

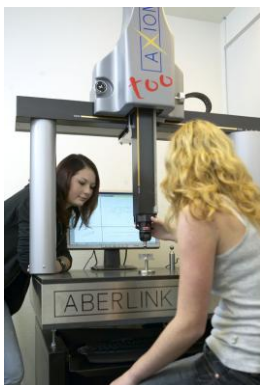
Arbetsuppgifterna inom verkstadsindustrin har kraftigt förändrats genom införandet av ny teknik. CNC-tekniken tar mer och mer över manövreringen av maskiner och utrustningar. Datorstyrningen av maskiner och annan utrustning ställer nya krav på operatörerna och skapar ett nytt, mer kvalificerat innehåll i arbetet. Förmåga till abstrakt tänkande, kunskap i CAD/CAM, förståelse för koordinatsystem och kunskap i ett eller flera styrsystem är kompetenser som ofta efterfrågas idag.



CNC-operatören riggar i allmänhet maskinen själv. Det betyder att man tar fram de verktyg och verktygshållare som ska användas samt ser till att dessa mäts in i X, Y eller Z-axeln i ett koordinatsystem. Programmet och verktyg provkörs och eventuella måttavvikelser korrigeras innan produktionen kan starta. Som operatör arbetar du sedan ensam med en maskin eller tillsammans med kollegor i en maskingrupp.

Operatören har till uppgift att förse maskinen med arbetsmaterial, exempelvis att sätta upp och fixera arbetsstycken i någon form av fastspänningsanordning. Kontrollmäta de bearbetade arbetsstyckena enligt fastställd frekvens och vid behov korrigeras för att kompensera avvikelser som t.ex. kan bero på verktygsslitage. Utslitna verktyg måste bytas ut. Då stannas maskinen tillfälligt några minuter. Vid byte av verktyg och/eller vändskär erfordras åter korrigerings av verktygsinställningar.

Ansvaret för att produktionen håller rätt mått och kvalitet är alltså till stor del operatörens. Men samarbete med programmerare och produktionstekniker beträffande produktionens utformning brukar ingå i arbetsuppgifterna.



Exakt vilka arbetsuppgifter och hur stort ansvar du har kan skilja sig mycket mellan olika företag. I en del företag övervakar operatören enbart produktionen i maskinen, i andra ställer och "riggar" operatören. Det är numera också mycket vanligt att du själv programmerar maskinen utifrån ritning och annat underlag. En del enklare underhålls- och reparationsarbeten ingår, ibland även produktionstekniska uppgifter.

CNC-teknikens införande innebär stora investeringar inom verkstadsindustrin och utrustningen utnyttjas vanligtvis i två eller tre skift per dygn.